

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta sociálních studií
Katedra sociální politiky a sociální práce

Záznamník praxe pro kurz

Praxe a supervize I.

Obor: Sociální politika a sociální práce, Sociologie

Typ studia: presenční

Stupeň studia: bakalářský

Vypracovala: Marie Jalůvková (182543)

Imatrikulační ročník: 2005/ 2006

Záznamník praxe

Svou praxi jsem vykonávala ve Sdružení Podané ruce v terénních programech. Buď jsem se stýkala s klienty po městě Brně a na Hlavním nádraží (zkráceně terén) anebo za námi chodili klienti na ulici Kobližnou, kde jsme měli auto a směna probíhala skrze okýnko. Práce spočívá v tom, že poskytujeme injekční stříkačky a HR- materiál problémovým uživatelům drog. Jde především o snížení škod, které vznikají souběžně s užíváním drog, nemáme tedy prostor ona nějakou nápravu klienta, maximálně ho můžeme motivovat a odkázat na další zařízení. Mým úkolem je především zapisovat do speciálního archu kódy klientů, počty vyměněných stříkaček, služby, kterých klient využil, zda dostal nějaké informace apod.

7. 10. 2006

Školení – než jsem mohlo začít vykonávat praxi, musela jsem spolu s dalšími dobrovolníky absolvovat školení v kanceláři Sdružení Podané ruce. Přivítání bylo velice příjemné a když se všichni usadili začali jsme hrát seznamovací hry a poté říkat své osobní motivace dělat právě streetwork. Po tomto úvodu nám pracovníci vysvětlovali cíle této práce a podrobně popisovali postup, práce, rizika, etické kodexy apod..Pak nám pracovnice názorně předvedla, jak si připravit drogu, abychom v případě potřeby mohli správně poradit klientům. Na závěr této části pracovníci představovali klienty a simulovali výměnu, včetně problémových situací a vyplňování In- come dotazníků a tak jsem si mohli všechny tyto situace vyzkoušet. Celou dobu jsem se mohli na cokoliv zeptat a byla jsem vzývána k zapojení se aktivně do školení. V pozdní odpoledne jsem se přemístili do jeskyně u Ochozů u Brna, kde jsme grilovali maso, hráli různé hry a povídali si již volně o drogových i jiných tématech.

10.10. 2006

Terén – pochůzka začínala z kanceláře organizace, kde jsem si nechala osobní věci a převzala služební batoh s náhradním materiálem. Tramvají jsme dojeli na hlavní nádraží, kde jsme trávili na stabilním, klientům známém místě, jednu hodinu od 13 do 14 hodin. Mou funkcí je zapisovat kódy klientů, počet měněných stříkaček, zdravotní materiál, který jsem jim poskytl, info atd. Klienti převážně romského původu chodili zhruba co deset minut. Překvapili mě vstřícností a příjmemostí, měla jsem velké obavy z neslušného chování. Tak to naštěstí nebylo, pouze občas, když byli klienti nervózní, nechtěli být viděni apod. Ve 14 hodin jsem z nádraží vyšli na pochůzku po městě. Chodili jsme i na místa, kde se mají nacházet použité stříkačky, žádnou jsme však nenašli, pouze sebrali jednu, o které již pracovník věděl z předchozího dne, ale nemohl ji vzít, protože neměl s sebou kleště. Na šestou hodinu jsem se přesunuli opět na hlavní nádraží, kde jsem setrvali do sedmé hodiny večerní. Překvapená jsem byla

z některých klientů – z těhotné ženy, která bere zřejmě heroin a z klientů matky a syna, kteří drogu užívají spolu. Na většině klientů jejich záliba v drogách ale nebyla viditelná vůbec.

17. 10. 2006

Terén – Vše probíhalo podobně jako při první pochůzce, jen byla větší zima a přišlo méně klientů. Během pochůzky jsme našli a sesbíraly čtyři použité stříkačky. Jednou z klientek byla i těhotná žena, která sama drogy neužívá, snaží se však snižovat rizika užívání svého muže. Podařilo se jí u přítele údajně snížit frekvenci užívání z několika dávek denně na 2-3 týdně a mají v plánu odjet na Slovensko, kde by měl muž přestat úplně. Jeden klient si při výměně zapíchl jehlu do palce a jelikož měnil i známým, nebylo jasné, jestli to byla jeho jehla, velice nepříjemná situace, nemohli jsme pro něj udělat víc než mu ranku vydezinfikovat (což proti žloutence apod. není zrovna účinné), zkusili jsme ho odkázat na testy, to však odmítl.

19. 10. 2006

Auto – Když jsem měla pracovat v autě, stačilo, když jsem přišla přímo na ulici Koblišnou, kde od 19 hodin stál Transit sdružení poskytující výměnné programy. Klientů bylo dnes málo, přicházeli v rozestupech půl až tři čtvrtě hodiny. V autě sedím na místě spolujezdce a klienti jsou „obsluhováni“ přes okýnko řidiče, nemám tudíž prostor s klientem mluvit, takže jen zapisuji.

24. 10. 2006

Terén – Je velice škaredě, prší, takže je nám zima, klientů je velice málo. Našli jsem dvě špinavé jehly. V terénu jsem viděli muže, který leží na kolejích a nehýbá se. Přistoupili jsem k němu, že mu pomůžeme na nohy. Zblízka jsme rozpoznali, že se jedná zřejmě o podnapilého staršího muže. Spolu s pracovníkem jsme mu pomohli vstát, chvíli jsme ho drželi než dokázal udržet rovnováhu a pak nás přesvědčil, že je schopen dojít domů sám. Před ním však byly ještě jedny koleje, na kterých chvíli poté, co jsem ho pustili, uklouzl znovu a rozbil si hlavu. Poskytl jsem mu první pomoc a chtěli zavolat záchranku, nakonec jsme se ale rozhodli ho odvést domů, jelikož bydlel jen kousek a zranění nebylo tak vážné. Když jsme byli večer na hlavním nádraží přišli se na nás podívat nějakí afghánští funkcionáři, kteří ve spolupráci se Sdružením Podané ruce rozjíždí v Afghánistánu terénní programy a byli z nás evidentně nadšení.

25. 10. 2006

Auto – Pracovnice se podařilo vést se třemi klienty dlouhé rozhovory, spíše na obecnější úrovni. Přišel nějaký pán, který si chtěl jít sednout k nám do auta. Nevěděli jsme, zda je naším klientem nebo co po nás vlastně chce. Nakonec se z něj vyklubal detektiv, který chtěl z auta číhat na obyvatele blízkého domu.

Pracovnice byla zjevně zmatená a nevěděla jak reagovat, tak jsem tomu pánovi řekla, že pracujeme v citlivé oblasti s drogově závislými a že by jeho přítomnost mohlo narušit důvěru klientů ve služby, které poskytujeme. Tak odešel a pracovnice byla ráda, že jsem zareagovala, protože si zrovna v té chvíli nevěděla rady.

26. 10. 2006

Auto – Přišla klientka, která je na substituční léčbě, ale Subutex neužívá jen orálně, jak by měla, ale také injekčně. Má dobrou práci a ráda by přestala, nemá však dostatečně pevnou vůli a na léčení jít nechce, protože se bojí, aby se o její závislosti (především na jehle, jak sama říká) nedozvěděli rodiče. Motivaci je jí bývalý přítel, který po tom, co zkolaboval, úspěšně přestává. Pracovník ji pozorně naslouchá a navrhuje řešení, která však klientka pro tuto chvíli odmítá. Dva klienti si stěžovali, že nemají dobré žíly a musejí si píchat do svalu, pracovník jim pro jistotu poradil jak do svalu správně drogu aplikovat.

27. 10. 2006

Auto – Pouze dva kontakty, z toho jedna větší výměna – 15 stříkaček za 18.

1. 11. 2006

Supervize – Probíhala v kanceláři sdružení, byla jsem tam spolu s ostatními dobrovolníky, jednou pracovnicí a supervizorem. Bavili jsem se proč dělat tuto práci, osobní motivace, úskalí, se kterými jsme se dosud potkali. O našich pocitech z prostředí, ve kterém se při práci vyskytujeme. Bylo to velice přínosné, především proto, že všichni děláme to samé a mohli jsme se bavit více do hloubky.

3. 11. 2006

Terén – Je opět zima, málo směn. Na Cejlu jsme byli u klienta v bytě, jelikož chtěl vyměnit větší množství stříkaček. Stříkačky by klidně vyměňoval před svým malým dítětem, kdyby tomu pracovník nezamezil. Nabízel nám čaj, ale ten nesmíme během pochůzky přijmout, tak jsme odmítli. Poté mi pracovník říkal, že někdy je ku prospěchu občerstvení přijmout, jinak by se klienti, převážně Romové, mohli urazit. Večer za pracovníka zaskakovala bývala pracovnice, která se nyní věnuje internetovému poradenství. Tuto práci dlouho nedělala, tak byla dost nejistá a chvílkami jsem především po komunikativní stránce přebírala hlavní pozici pracovníka já. Což bylo velice zajímavé. Bavila jsem se s klienty především o užívání mastiček, které můžu vydávat a vím na co jsou.

3. 11. 2006

Auto – Poprvé jsem s pracovnicí, která koordinuje mou praxi. Bavíme se především o tom, jak probíhá praxe. Slíbila, že se mi při výměnách pokusí dát

více prostoru a dá mi více úkolů. Znovu přišla klientka, která s námi řešila, že chce přestat. Stále neví jak, chybí ji kamarádky, kterým by se mohla vypovídat a které by ji pomohly, tak si povídala s námi cca hodinu. Skoro vše už jsem slyšela minule. Pak už nepřišel žádný klient, tak jsem s pracovníci pokračovali v rozhovoru o úskalích této práce, motivacích apod.

7. 11. 2006

Terén – Jedna klientka si nás zavolala, abych přijeli k ní domů. Živí se prostitucí a bydlí se svou matkou a jejím kamarádem alkoholikem. Manžela má ve vězení a je docela psychicky labilní. Mluvili jsme s ní asi půl hodiny než došlo k výměně. Večer na nádraží přišel klient, který přestává, ale dostal chuť na dávku, rozebírali jsem s ním, zda to stojí za to, znervózněl, ale jednu stříkačku si přece jen nakonec vzal. Dva klienti si ze mě dělali srandu, když jsem se jich ptala na kód, říkali, že neví, jaký kód. Začala jsem jim to vysvětlovat, v čemž mě zastavil pracovník upozornil mě, že lžou, trapas. Na závěr jeden klient, zjevně pod vlivem drogy mluvil o tom, že jde strašit, pak mě chtěl chytat za ruce, načež jsem mu dala najevo, že překračuje meze, tak toho nechal, bouchli jsem si pěstmi a šel.

9. 11. 2006

Auto – pracovník mi oznámil, že po našich stížnostech na malé kompetence dobrovolníků, se na poradě dohodli, že budeme moci dávat čisté stříkačky, pokud klient nebude mít špinavé. Přijímat použité jehly i nadále nesmíme měnit, jelikož nejsme očkováni. Klient s těhotnou ženou, měl by jít na operaci žlučníku, ale nepůjde, protože potřebuje shánět peníze na cestu do Francie, kde má jeho žena porodit, aby mohli čerpat sociálních výhod tohoto státu. Tento klient se velice dobře s pracovníky zná, mění velké množství jehel, sbírá je i od známých a na ulici, večer, když terénní programy nefungují, dává nebo možná prodává čisté jehly tomu, kdo je potřebuje. Bude mít svatbu a zároveň rozlučku, kam chce všechny streetworky pozvat. Přesto, že by neměli, říkali, že se tam půjdou alespoň podívat. Následovala větší směna, 120 stříkaček, klient si bere domů prázdný kontejner na jehly a pak jej donese plný.

10. 11. 2006

Terén – Už od kanceláře s námi jeli dva čerstvě nastřelení klienti, jeden byl úplně mimo a padal na lidi v tramvaji, na mě s pracovníci se cestující divně dívali, že se bavíme s takovými exoty. Jeden neustále šahal pracovníci na vlasy, ta ho nechtěla hned nepříjemně seřvat a pak toho litovala, že nezvládla nastavit pevné hranice. Když jsme vystoupili, vyměnili jsme jim stříkačky a ten, co byl úplně mimo našel v popelnici chleba s pomazánkou a začal ho před námi do sebe cpát, to se mi zvednul žaludek a musela jsem jít o kus dál. Jinak mělo vše

hladký průběh, jen večer přišlo na nádraží naráz hodně klientů, museli jsme být rychlí a bystří, ale vše jsme zvládli.

15. 11. 2006

Terén – Bylo teplo, měli jsme hodně klientů. Už jsem nedávala jen masti, ale také HR materiál. Na nádraží přišel dost zfetovaný klient, sedl si vedle mě a měl všetečné dotazy na pracovníka (ten pak říkal, že to dělá často a zkouší, jestli všichni streeti říkají to samé). Dali jsem mu prezervativy, jeden hned rozbalil a začal jej nafukovat, procházející lidé nechápali a my jsme s pracovníkem zadržovali smích. Večer tento klient na nádraží přišel opět a v ještě horším stavu. Během pochůzky jsme měnily s hodně klienty. Jeden klient uvažuje, že přestane, mluvila jsem s ním o tom. Říkal, že si chce dát už jen dva nebo tři subutexy pod jazyk a přestat úplně, tak jsem mu popřála hodně štěstí. Plno věcí už dělám automaticky a začínám si pamatovat kódy klientů.

15. 11. 2006

Auto – přišel klient, který se pohádal s přítelkyní a má potřebu si dát dávku, přestože už normálně nebere. Pracovník se mu to chvíli snažil rozmluvit, ale marně. Ke konci přišli streerworkeri ze Šumperka, kteří jsou v Brně na školení, tak jsme jim ukazovali, co máme v autě, jak probíhá výměna apod.

16. 11. 2006

Terén – dnes nepřišli téměř žádní klienti, zato některé jsme potkali i třikrát. Na večerní tranzit (na nádraží) jsem kvůli zácpě přijeli pozdě, klienti už čekali a i pak jich přišli dost. O jedné klientce jsem věděla více než pracovník, tak jsem se jí ptala na vývoj situace (chce zbavit druhá závislosti). Pracovník se docela divil, já ne, jelikož si uvědomuji, že jsem v práci častěji než oni.

21. 11. 2006

Terén – dnes jsem šla přímo na nádraží, pracovník tam ještě nebyl, ale přišli dva klienti, seznámila jsem se s nimi a povídali jsem si dokud pracovník nedorazil. Z praxe mám čím dál lepší pocit, víc a víc se zapojuji.

22. 11. 2006

Auto – Přišla opět klientka, která chce přestat, říkala zase to samé, co předtím dvou jiným pracovníkům. Mám z toho pocit, že jen chce, aby jí někdo litoval, což jí pracovníci poskytují, jelikož neví, že už měsíc mele pořád to samé. Nechtěla jsem ale zasahovat do rozhovoru, akorát jsem pak řekla pracovníci, že by na ni mihli být tvrdší ve smyslu „když ti něco vadí, tak o tom furt jen nemluv a snaž se to doopravdy změnit“.

29. 11. 2006

Terén – Přišli Olaští Romové, jsou dost zbrklí a útoční, jako nějaké zvířátka, ale výměna proběhla bez potíží. Na obou tranzitech jsme měli hodně výměn. Na pochůzce nás jedni Romové chtěli políbit, což jsem razantně odmítly. Přišla schizofrenní klientka, který prý bývá i agresivní, dnes naštěstí nebyla, chvíli s námi seděla a něco si mumlala a pak šla. S jedním klientem jsem jeli v tramvaji, měl halucinace, pořád si myslel, že s ním jedu i kamarádi, když nejeli. Nakonec říkal, že mu drogy lezou na mozek a chce přestat. Těhotná klientka nás přesvědčovala, že mění za dva (i za plod) a požadovala větší množství stříkaček, což jsme odmítli

29. 11. 2006

Auto – přišel jen jeden klient a proběhal standardní výměna.

30. 11. 2006

Terén - Ke konci pochůzky jsem potkali tři Romy, z nichž dva se snaží přestat. Pracovník se bavil s jedním, tak jsem „zabavovala“ další dva. Povídala jsem si s nimi o zdraví, bezpečném braní, seznámila jsem se s nimi, bylo to velice příjemné a přínosné. Večer přišel starší klient se svou těhotnou ženou. Od té doby, co jej znám (cca 1 měsíc) strašně zestárnul a zeslábnul. Další klient je neustále sjetý, bere snad všechno od neuronů přes extázi, po heroin (vše samozřejmě intervenózně). Jedna klientka s miminkem, která už údajně nebere, shání bydlení, pracovník si s ní domluvil schůzku v kanceláři.

30. 11. 2006

Auto – klient přišel zrovna když byla pracovnice na záchodě, tak jsem měnila sama, byla jsem dost nervózní a klient nepříjemný a arogantní, ale nakonec jsem vše zvládla. Dvě nové klientky dostaly obšírné info snad o všem, co souvisí s užíváním drog.

5. 12. 2006

Terén – Jeden klient hned před námi rozbalil čistou jehlu a začal si píchat do prstu, který mu hnisal, pak hnis vymačkával a mával nám tím prstem před obličejem, nechutné. U TESCO bylo plno klientů, dávali jsme jim i prezervativy a vitamíny a dostala jsem od pracovnice pochvalu, že jsem stihla zapsat všechny kódy a výměny.

7. 12. 2006

Terén – V parku u divadla jsem našli 16 použitých stříkaček. Dnes jsme měli málo klientů, až na večerním tranzitu se to zlepšilo. Schizofrenní klientka mluvila nějaké nesmyslné a nesrozumitelné věci. Jedna klientka užívající heroin se kousek od nás pozvracela.

12. 12. 2006

Terén – Dnes se nedělo nic zvláštního. Přišlo několik klientů, od kterých znám kódy, tak jsem měla radost, že se jich nemusím ptát. Někteří z nich ví, že “jsem nová“, tak mi je aktivně chtěli říct a když viděli, že už je mám napsané byli také příjemně překvapení.

13. 12. 2006

Supervize – jelikož to byla má poslední supervize, supervizor chtěl vědět, jaký mám teď postoj k této práci, co mi dala, vzala apod. Především jsme probrali, že v terénních programech není moc zřetelná náprava klienta, takže hrozí syndrom vyhoření. Také jsem se zabývali přímo jednou klientkou (psala jsem o ní, že si stále stěžuje, že by chtěla přestat), kdy jsem doporučila pracovníci, aby trochu přitvrdili. Ta se mnou v podstatě souhlasila.

14. 12. 2006

Auto – přišli klienti, kteří mají problémy s jednou brněnskou psychiatrickou a chtějí ji udat. Lékařka údajně vydává recepty na Subutex za peníze a tomu, kdo nezaplatí odmítá dávat. Pracovnice již s nimi po delší dobu v této záležitosti spolupracuje a vymýšlejí nejlepší způsob, jak ji v tomto jednání zamezit. Poté dva mladší klienti přinesli láhev Becherovky a chtěli nám ji pro dat za nějakou výhodnou cenu (protože si to prý zasloužíme). Samozřejmě jsme odmítly, máme zakázáno cokoli přijímat, natož kupovat. Poprvé jsem s klientem vyplňovala In-come dotazník. Jelikož jsem to předtím dělala jen na zkoušku v rámci školení a pracovnice se věnovala jinému klientovi, zapoměla jsem se na pár věcí zeptat, ale naštěstí na ty méně důležité. Vzhledem k tomu, že jsem dnes na praxi naposledy, jsem však ráda, že se mi poštěstilo alespoň jednou In-come vyplňovat.

Shrnutí praxe

Praxe pro mě byla velice přínosná, naučila jsem se, co je v práci stretworkera důležité, jak má komunikovat s klientem, na co má dát důraz, na co má dát pozor apod. Také jsem získala plno vědomostí od instruktorů, se kterými jsem trávila spoustu času a ve chvílích, kdy jsem neměli klienta, jsem se jich vyptávala na všechny možné věci týkající se drogové problematiky a oni mi ochotně odpovídali.